

Andra roten, tomt 27

Kvarteret Varuhuset

Elfte roten 1637–57v

Kungsgatan mellan Västra Hamnen och

Femte roten 1657h–70

Korsgatan

Detta tomtnummer upptog ursprungligen två skilda ägare.

Östra delen av 2.27

Hans (Persson) i Åkerö 1656: 3, 1657 2+2 1658: 4, 1669–70 2.27ö

Hans i Åkerö (Åkered) omtalas i Göteborgs mantalslängder från 1648 och bodde 1650–55 i elfte roten. I kämnärsrätten den 3.9.1668 omtalas *Burchard Dreyers* inlaga mot styrmannen Hans i Åkerö. Den 19.7.1669 lagbjöd ”Välborne Mackliers arvingar” sin pant Hans Persson i Åkerös gård vid svenska kyrkan. Den 2 maj samma år ägde en första lagbjudning rum för Hans i Åkerö tomt, hemfallen välborne *Hans Mackliers arvingar* i betalning och såld till *kommissarie Jonas Bergs efterleverska*: det framgick den 12 maj, att hon hette *Ingeborg Larsdotter* och vid rätten representerades av sin måg *fortifikationskassören och slottsfogden Olaus Törneboom*.

Erik glasmäster 1656: –20, 1657 –10+–16, 1658: 2

Peder snickare (se nedan) 1661: 1½, 1662, 1663: 1½, 1665, 1666

Peter handskmakare 1656: 4.8, 1657: 2.4 + 2.4, 1658: 6, 1659–61: 3, 1662: 2½, 1663: 2, 1665, 1666, 1668

Hans Eriksson klockare

1671–81, G 1671–81: 1 tomt

Hans likberedare M1676: 1 tomt.

Johan Eriksson Campanius, d.v.s. Hans Eriksson klockare protesterade den 12.5.1671 (14 april s.å. UR) mot försäljningen av Hans Pederssons gård till Ingeborg Larsdotter och bad att i rätten få inlägga lika många penningar, som Ingeborg Larsdotter hade betalt för gården. Den 29 maj hade han tagit med sig vittnen i rätten, som kunde bevisa, att *Hans i Åkerös änka Karin Jonsdotter* i tredje led var i skyldskap med hans moder *hustru Karin Nilsson. Olof Olofsson i Ytterstad och Jöns Olofsson i Stamnus*, båda från (Stora) Lundby och Vätö härad (Älvsb) betygade, ”att dem om Johan Erikssons moder Karin Nilssons börd och skyldskap väl vitterligt var, efter de själva hennes skyldemän och av en stam äre, Olof Olofsson av sin fader Olof Björnsson och Jöns Olofsson av modren Kerstin Björnsdotter, båda av roten Biörn Olofsson och Marit Olofsdotter, i ovanberörde släkregister omförmälde.” Rätten fann, att klockaren Hans Eriksson Campanius var berättigad att lösa till sig gården för samma summa penningar, som hustru Ingeborg Larsdotter hade givit för den, dock på det villkoret, att han skulle vara förpliktigad att på rätt sätt bebygga gården. Därigenom upphävdes gårdsköpet mellan hustru Ingeborg Larsdotter och (Hans Mackliers arvingars representant) *Jürgen von Holten*.

Enligt resolutionsboken den 5.12.1670 fick klockaren Hans Ericsson en reprimand av rätten. ”Efter såsom klockaren Hans Ericsson haver nu så i dag som eljest åtskilliga gånger tillförene ställt klockeslaget och urverket olika med stunderna, och den ena tiden förr, den andra senare, alltså blev han därför tilltalt och till rättelse förmant”.

Den 16.11.1671 vände sig Hans Ericsson mot hustru *Anna Svensdotter* och en *murmästarehustru Christina Thormosdotter* angående en stulen koppargryta. På konsistoriets vägnar bad han den 20.6.1678(?) att få klockringningen fri för den döde prästmannen, vilket beviljades.

Den 15.3.1692 förordnades *Petter Månsson Billman* att i fortsättningen förrätta likbjudningarna på grund av klockarens i svenska församlingen Hans Erikssons död. Till förmyndare för Hans Eriksson klockares dotter *Ingrid* i första äktenskapet med *Ella Ormsdotter* utsågs den 11 september samma år *Lars Olufsson Böker*. Denne ville dock icke vara med om själva arvdelningen utan därtill utsågs *rådman Oluf Simonsson*. Klockarens testamente upplästes den 16.2.1693. I bouppteckningen (1693:371) omtalas änkan *Gunilla Svensdotter Böker* och hennes broder *Hans Svensson Böker* och vad som kunde tillfallit sal Hans Ericsson efter avlidne *Eric Hansson klockare*. *Ingrid Hansdotter* skulle ärva moderns *Ella Ormsdotters* konterfej.

Hans Ericsson klockares änka *Gunilla Böker* gifte före 1696 om sig med mannens efterträdare klockaren i Gustavi kyrka *Matthias Lignell*, ”känd som en bråkstake”, som *Wilhelm Berg* säger, och troligen död 1710. Biskop *Johannes Carlberg* kallade honom en gång ”*Junker Näsвик*”. Före Hans Eriksson klockares död hade han varit apologist i Trivialskolan.

Matthias Lignell’s änka var icke fattig: tomten här värderades till 400 d smt, huset till den ovanligt höga summan 1 000 d smt och lösöret till 300 d smt. I gården bodde 1715–17 utom änkan och hennes piga *Hedvig Thoresdotter* sonen *klockaren i svenska kyrkan Johan Lignell*, *fältprosten Herman Schröder* med sin hustru *Anna Catharina Schröder*, *lektor magister P Lamberg* med hustrun *Sophia Schröder*: de gifta paren givetvis med sina pigor.

Enligt tomtöreslängden behöll *Gunilla Böker* gården t.o.m.1723, då hon avstod gården till sonen i andra äktenskapet

Johan eller Hans Lignell

som efter faderns död antagligen hade skött klockartjänsten på förordnande. Han tillsattes för gott 1716. Han suspenderades från tjänsten 1730, sedan han julafton 1729 hade varit så drucken, att han slarvat bort nycklarna till kyrkan, så att man måste bryta upp låset. När klockartjänsten ånyo besattes 29.3.1733 var *Hans Lignell* död. Han var gift med en dotter till *majoren Olof Stålberg* och hon bodde kvar i gården med två systrar, varav en var ogift och den andra *Anna Stålberg* var änka efter en *fänrik Ljung* (bosatt ibm i gården 1637).

Gården övertogs 1740 av en annan måg till *Gunilla Svensdotter Böker* den *tidigare hamnfogden, numera bokhållaren i fattighuset Sven Lundell*. Han kallas stadsuppbördsman när hans första hustru *Catharina Söderström* begravdes D 4.5.1733. Till hans båda döttrar *Gunilla Britta Lundell* och *Christina Catharina Lundell* testamenterade deras mormor *Gunilla Böker* resp. 900 och 100 d smt: deras mor var då avliden.

Gunilla Britta Lundell gifte sig med *bagaremästare Jonas Ahlgren* (burskap 28.9.1759), som 1758 för 3 000 d smt fick övertaga svärföräldrarnas gård” mellan handlanden *Martin Sandbergs* gård och fabrik i öster och urmakaren *Risings* i väster”. På östra sidan av tomten hade hans svåger *mäster Peter Hoffman* (gift *Cornelia Backe*) tidigare medgivits att uppföra en byggnad. Den köptes samma år den 12 juli för 550 daler av *Jonas Ahlgren*. Vid bouppteckning efter *Gunilla*

Britta Lundell den 1.2.1759 ägde Jonas Ahlgren hus och två tomter. Han gifte om sig med *Sara Magdalena Insulander*, född 3.10.1730, död änka 4.3.1793 (Berg II:1–2, 28).

Gården övertogs av en son till *kopparslagare Johan Hansson Wohlfart* och *Margareta Fernlöf Olof Wohlfart*,

(uppbud 2/4 2.27 5.8.1793). Han var född 12.1.1755. Han blev medlem av HS 11.12.1787 efter att först ha tjänstgjort hos Wilhelm Hassacker i 5½ år och sedan hos Johan Tarras i 9½ år. Han fick burskap som handlande den 26.6.1788 och drev handel med kläde, tyger m.m. Hans hus brann ned 1802 men innan han avled barnlös 24.1.1827 hade han vid Kungsgatan uppfört ett grundmurat trevånings stenhus värt 10 000 rdr banco. Dessutom ägde han ett tvåvånings trähus vid Tullgatan 6–7 i västra Haga, värt 1 550 rdr. Hans hustru *Ulrika Ahrenberg*, född 4.7.1765, död 11.6.1844, var dotter till *guldsmeden Carl Petter Ahrenberg*, död 3.2.1795 och *Sara Elisabeth Fernlöf*, död 20.8.1786 (Berg I:3, 396, Gbg hj II s 38).

Västra delen av 2.27

Hans knappmakare 2.27

1639–42, 1646–47, 1649 2 mtl, 1643–45, 1650–51: 1 mtl

Enligt borgarlängden 1639: *Hans Fadring knappmakare*, *Hans Fotring 1648* – Bodde 1639–51 i elfte roten

Hans knappmakares dotter Margareta 1673, 1675–77

G 1673–77

Hon bör ha gift sig med

Måns Helgesson Perukmakare

1678–81 G 1678–81

Inspektör Daniel Svensson begärde 21.6.1683 laga värdering av framlidne Måns Helgessons hus. Den 17.3.1684 behandlades borgaren i Jönköping Thomas Fordringhems brev angående hans syster Måns Helgessons efterleverskas kvarlåtenskap. Som ovan nämnts hade avlidne Måns Helgessons gård av dennes kreditorer sålts till *skepparen Cornelius Berendtsson*, som fick andra uppbud 21.4.1684 och betalade 14.4.1684 6 d smt i huseköpspenning: läge Kungsgatan emellan Erik och Hans klockare. Cornelius Berendtsson lånade 28.2.1698 av banken och pantsatte sitt hus på Kungsgatan mellan klockaren Matthis Lignelii gård i öster och tullnären Petter Borgstedt i väster. Cautionister för lånet var rådmän David Amia och Sebastian Tham (AIIB:4). Berendtsson sålde i sin tur till *klockaren Matthias Lignell (el Lignelius)*, som efter 1704 betalade för två tomter. 2.27 kallas 1710 Matthis klockares andra gård.

Den 19.3.1696 mötte Cornelius Berendtsson Diedrich Andersson i rätten i skeppsaffärer.

Anders Andersson Ringekarl

1669–75

